

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL GERİ BİLDİRİM RAPORU
(NİHAİ RAPOR)

DEĞERLENDİRME TAKIMI

Prof. Dr. Şenol Akın (Başkan)

Prof. Dr. Diler Aslan

Uzm. Femi Gür

Prof. Dr. Sedat Yazıcı

Prof. Dr. Meftuni Yekeler

Ocak 2018

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
1.Giriş	4
1.1 Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci	5
1.2 Kuruma İlişkin Bilgiler	6
1.3 Değerlendirme Süreci.....	7
2. Kalite Güvence Sistemi	8
4. Araştırma ve Geliştirme / Toplumsal Katkı	16
5. Yönetim Sistemi ve Kurumsal Karar Alma Süreci	18
6. Sonuç, Değerlendirme ve Öneriler	20

ÖNSÖZ

Ülkemiz yükseköğretim kurumlarında kalite güvence sisteminin geliştirilmesi kapsamında kurumsal dış değerlendirme sürecine katılma niyetini beyan eden Dicle Üniversitesi'nin bu talebi Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından olumlu bulunarak, kurum 2017 yılı değerlendirme programına alınmıştır. Dicle Üniversitesi'nin kurumsal dış değerlendirmesi beş kişilik değerlendirme takımımız tarafından yürütülmüştür.

9 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirilen ön ziyarette Rektör, Rektör Yardımcıları ve Kalite Komisyonu üyeleri ile değerlendirme takımı arasında kararlaştırılan planlamaya göre Dicle Üniversitesi 5-8 Kasım 2017 tarihleri arasında ziyaret edilmiştir. Bu rapor, bu ziyaret kapsamında kuruma yönelik kalite güvence sistemi, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi alanlarında yapılan yerinde inceleme; bu alanlarla ilgili olarak kurumun 2015 ve 2016 yılları için hazırlamış olduğu Kurum İç Değerlendirme Raporlarına, 2014-2019 Dönemi Stratejik Planı, faaliyet raporları ve diğer ilgili raporlar ile bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi neticesinde hazırlanmıştır.

Şu hususun bilinmesinde yarar var ki, değerlendirme sürecinde tespit ettiğimiz bazı hususlar genel olarak birçok ülkede gözlenen eğitimde iyileştirmeye açık genel sorunları yansıtmaktadır. Bunların bazılarının iyileştirilmesinde dış paydaşların da önemli bir rolünün olduğu açıktır. Dahası, değerlendirme takımı olarak, Dicle Üniversitesinin yakinen yaşamış olduğu fevkalade olumsuz durumları ve bunların üniversiteye yansımalarını anladığımızın bilinmesini isteriz.

Dicle Üniversitesi'nde yükseköğretim kalite kültürünün oluşturulması adına kısa sürede önemli bir başlangıç yaparak özellikle saha ziyaretimizin verimli geçmesi için büyük çaba harcayan başta Sayın Rektör Prof. Dr. Talip Gül ve Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Eyyüp Tanrıverdi olmak üzere; toplantı, görüşme ve ziyaretlerde bilgi ve görüşlerini samimiyetle paylaşan Dicle Üniversitesi Kalite Komisyonu üyelerine, Üniversite yöneticilerine, akademik ve idari personeline, öğrencilerine ve dış paydaşlarına samimi teşekkürlerimizi sunuyoruz. Dicle Üniversitesi'ne kalite yolculuğunda başarılar diliyoruz.

Dicle Üniversitesi Kurumsal Dış Değerlendirme Takımı

1.Giriş

Dicle Üniversitesi 2015 ve 2016 Yılı Kurum İç Değerlendirme Raporlarını (KİDR) Yükseköğretim Kalite Kuruluna sunan ve Kurumsal Dış Değerlendirme sürecine girme talebini 2017 yılı için beyan eden 50 yükseköğretim kurumlarından birisi olmuştur. Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından Üniversite'nin kurumsal dış değerlendirme sürecini yürütmek üzere beş kişiden oluşan değerlendirme takımımız belirlenmiştir. Takım üyelerimiz tarafından Kurum İç Değerlendirme Raporları okunmuş, Üniversite tarafından kamuya açık bir şekilde web sitesinde paylaşılmış stratejik plan, faaliyet raporları, Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) bilgi paketleri ve diğer bilgi, belge ve raporlar ile haberler ve duyurular incelenmiştir. Takım üyeleri arasında ön ziyaret öncesinde ve sonrasında elektronik ortamda Üniversite'nin dış değerlendirme ölçütleri üzerinden ön değerlendirmesi yapılmıştır.

Dicle Üniversitesi'ne 9 Ekim 2017 tarihinde ön ziyaret ve devamında 05-08 Kasım 2017 tarihleri arasında değerlendirme takımımız tarafından saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret sırasında Üniversite üst yönetimiyle, Kalite Komisyonu üyeleriyle, Senato üyeleri, birim yönetimleri, merkez yöneticileri, akademik ve idari personel, öğrenciler ve dış paydaşlarla toplantılar yapılmış, öğrencilerle serbest görüşmeler yürütülmüş, Üniversite'nin ana yerleşkesi ve yerleşkede yer alan 4 Fakülte, 1 Yüksekokul, 1 Meslek Yüksekokulu ile Kariyer Danışma Merkezi, Engelli Uygulama ve Araştırma Merkezi, Öğrenci Yaşam Merkezi, Merkezi Laboratuvar (DÜBTAM), Kültür ve Kongre Merkezi, Kütüphane, spor tesisleri ve Merkezi Yemekhane ziyaret edilmiştir. Altyapı ve diğer fiziksel kaynaklar ile Üniversite'nin öğrencilerine ve çalışanlarına sunulan olanaklar yerinde görülerek değerlendirilmiştir.

Kurum İç Değerlendirme Raporu ile stratejik plan ve diğer plan, rapor, bilgi ve belgelerin yanı sıra saha ziyareti değerlendirmeleri ışığında hazırlanmış olan işbu Kurumsal Geri Bildirim Raporu'nun ve saha ziyareti süresince paylaşılmış olan geribildirimlerin Dicle Üniversitesi'nin sürekli iyileştirme yolculuğuna katkı vermesi değerlendirme takımımızın içten temennisidir.

1.1 Kurumsal Dış Değerlendirme Süreci

Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği, 23 Temmuz 2015 tarih ve 29423 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili Yönetmeliğin 10. Maddesi uyarınca, ülkemiz yükseköğretim kurumları, iç değerlendirme raporlarını her yıl Ocak-Mart aylarında tamamlamak ve hazırladıkları Kurumsal İç Değerlendirme Raporlarını (KİDR) Nisan ayı sonuna kadar Yükseköğretim Kalite Kuruluna göndermekle yükümlüdür. Aynı Yönetmeliğin 12. Maddesine göre yükseköğretim kurumlarının beş yılda en az bir kez Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yürütülecek dış değerlendirme sürecinden geçmeleri öngörülmektedir. Kurumsal dış değerlendirme süreci, kurumun kendi iç değerlendirme sürecinden de yararlanmak suretiyle Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından oluşturulan bir değerlendirme takımı aracılığıyla değerlendirmesini kapsamaktadır. Bu süreç, program değerlendirmesi ve akreditasyonundan farklı olarak kurumun, kalite güvence sistemi, eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme ile bilgi yönetim sistemi süreçlerinin kurumda işleyişini, kurumun Yükseköğretim Kalite Kurulunca oluşturulan değerlendirme ölçütlerine göre genel değerlendirmesi üzerine odaklıdır. Bu sürecin temel özellikleri şunlardır:

- Uluslararası kabul görmüş bir bakış açısıyla ulusal bir değerlendirme sürecidir.
- Kurumun iç değerlendirmesini (öz değerlendirme) esas alan bir değerlendirmedir.
- Kurumun kendisini tanımladığı misyon/vizyon ve stratejik hedeflerine uyumunu ölçmeye çalışan, “sürekli iyileşme” yaklaşımını benimseyen bir değerlendirme sürecidir.
- Kurumun iç ve dış paydaşlarının görüşleri alınarak akran değerlendirme süreci ile değerlendirilmesini kapsar.

Dış değerlendirme sürecinde genel olarak aşağıdaki dört temel sorunun cevabı aranır:

- Kurum ne yapmaya çalışıyor? (Kurumun vizyonu, misyonu ve hedefleri)
- Kurum misyon ve hedeflerine nasıl ulaşmaya çalışıyor? (Kurumun yönetim/organizasyonel süreçleri ve faaliyetleri)
- Kurum misyon ve hedeflerine ulaştığına nasıl emin oluyor? (Kalite güvencesi süreçleri, iç değerlendirme süreçleri)
- Kurum süreçlerini nasıl iyileştirmeyi planlıyor? (Kurumun sürekli iyileşme faaliyetleri)

Kurumsal dış değerlendirme süreci, Kurumsal Dış Değerlendirme Ölçütleri temel alınarak her yıl kurum tarafından hazırlanan, kurum hakkındaki bilgilerin, kurumun kalite güvence sisteminin, eğitim-öğretim ve araştırma-geliştirme faaliyetleri ile yönetim sisteminin özetlendiği raporun (KİDR) incelenmesiyle başlar.

Dış değerlendirme süreci üç temel evreden oluşur:

- a) KİDR üzerinden ön değerlendirme,
- b) Kurum ziyareti
- c) Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) ile sonuçlanan ziyaret sonrası etkinlikler.

Tüm sürecin başarısı bu üç evrenin kapsamlı ve planlı şekilde kesintisiz olarak bütünsel bir yapıda yürütülmesine ve zamanında tamamlanmasına bağlıdır. Değerlendirme sürecinin iyileştirilmesi ise değerlendirme amaçlarının doğru şekilde anlaşılmasına, süreç sonuçlarının değerlendirilmesine ve tüm katılımcıların geri bildirimlerine bağlıdır.

1.2 Kuruma İlişkin Bilgiler

Dicle Üniversitesi 1966 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde kurulan Diyarbakır Tıp Fakültesi ile başlayan oluşum sürecini, 1974 yılında Tıp Fakültesi ile Fen Bilimleri Fakültesinin çekirdek birimlerinin birleşmesiyle “Diyarbakır Üniversitesi” haline dönüştürülmüş, 1982 yılında üniversitenin ismi Dicle Üniversitesi olarak değiştirilerek tamamlamıştır. Adını Mezopotamya ovalarını sulayan Dicle Nehri’nden alan Dicle Üniversitesi, Diyarbakır kentinin doğusunda 19.700 dekar alan üzerine kurulu Merkez Yerleşkesi ile Ergani, Çermik, Çüngüş, Bismil, Silvan, Kulp ve Lice ilçelerindeki yerleşkelerinde toplamda bin sekiz yüze yaklaşan akademik, iki bini aşan idari kadrosu, 294 programda (72 ön lisans, 90 lisans, 91 yüksek lisans ve 41 doktora) 33 bini geçen öğrenciye eğitim-öğretim hizmeti vermektedir. Toplam 681 bin m² kapalı alana sahip olan üniversite, 14 Fakülte (Tıp, Diş Hekimliği, Hukuk, Fen, Ziya Gökalp Eğitim, Mimarlık, Veteriner, İlahiyat, Ziraat, Edebiyat, Mühendislik, İktisadi ve İdari Bilimler, İletişim, Eczacılık Fakülteleri), 4 Yüksekokul (Beden Eğitimi ve Spor, Atatürk Sağlık, Sivil Havacılık, Yabancı Diller Yüksekokulları), 1 Devlet Konservatuvarı, 12 Meslek Yüksekokulu (Diyarbakır Teknik Bilimler, Diyarbakır Sosyal Bilimler, Diyarbakır Tarım, Silvan, Kulp, Adalet, Lice, Atatürk

Sağlık Hizmetleri, Bismil, Çermik, Çüngüş, Ergani Meslek Yüksekokulları), 4 Enstitüsü (Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Sosyal Bilimler, Eğitim Bilimleri Enstitülülere), 27 Uygulama ve Araştırma Merkezi, Merkez Araştırma Laboratuvarı, Teknokent ve çok amaçlı Kongre Merkezi ile akademik faaliyet, araştırma, eğitim ve topluma hizmet faaliyetlerini sürdürmektedir.

Üniversite, sunmakta olduğu öğretim hizmetleri dışında 1218 yataklı Eğitim ve Araştırma Hastanesi kompleksiyle aynı zamanda bölgenin sağlık merkezi konumundadır. Bünyesinde seksen sekiz öğrenci topluluğu bulunan Üniversite, merkez yerleşkede öğrenci ve personele ait 1'er adet merkezi yemekhane, değişik akademik birimlerde yemekhaneler, kapalı spor salonu ve yüzme havuzu, 3 adet konuk evi ve açık spor tesisleri ile mensuplarına sosyal, kültürel ve sportif imkanlar sunmaktadır.

Kendine “bölgesine, ülkesine ve evrensel bilime katkıda bulunacak bir araştırma üniversitesi olmak” şeklinde bir vizyon belirleyen Dicle Üniversitesi, bünyesinde bulundurduğu birimlerle eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve topluma katkı açısından ülkemiz eğitime ve bulunduğu bölgeye önemli katkı yapmaktadır.

1.3 Değerlendirme Süreci

Dicle Üniversitesi, Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun ilk kez geçen yıl 20 üniversitede, bu yıl da 50 üniversitede uyguladığı kurumsal dış değerlendirme sürecinden geçme konusunda gönüllü olan ve buna ilişkin niyet beyanını ileten üniversitelerden biridir. Bu bağlamda, 2015 ve 2016 yıllarına ait Kurum İç Değerlendirme Raporlarını sırasıyla Haziran 2016 ve Nisan 2017 aylarında Yükseköğretim Kalite Kurulu'na göndermiş ve dış değerlendirmeden geçme talebi uygun görülmüştür. Bu talebe istinaden, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından oluşturulan 5 kişilik Değerlendirme Takımı ile Dicle Üniversitesine 9 Ekim 2017'de ön ziyaret, 5-8 Kasım 2017 tarihleri arasında bir saha ziyareti gerçekleştirilmiş; bu ziyaret sırasında üniversite üst yönetimiyle, Kalite Komisyonu üyeleriyle, birim yönetimleri, akademik ve idari personel, öğrenciler ve dış paydaşlarla toplantılar yapılmış, üniversite yerleşkelerinde çeşitli birimler ziyaret edilmiştir.

Ziyareti gerçekleştiren Takım, aşağıda adı geçen üyelerden oluşmaktadır ve bu rapor içinde Değerlendirme Takımı olarak ifade edilecektir:

Prof. Dr. Şenol Akın (Başkan)

Prof. Dr. Diler Aslan

Uzm. Femi Gür

Prof. Dr. Sedat Yazıcı

Prof. Dr. Meftuni Yekeler

Dicle Üniversitesindeki kurumsal dış değerlendirme süreci, Kurumsal Dış Değerlendirme Ölçütleri temel alınarak kurum tarafından hazırlanan, kurum hakkındaki bilgilerin, kurumun kalite güvence sisteminin, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme faaliyetleri ve toplumsal katkıları ile yönetim sisteminin özetlendiği raporun (KİDR) incelenmesiyle başlamıştır. Ardından, 9 Ekim 2017 ön ziyaret, ardından da 5-8 Kasım 2017 tarihleri arasında saha ziyareti gerçekleştirilerek raporda belirtilen hususların ne ölçüde ve ne kadarının hayata geçirilmiş olduğu anlaşılmaya çalışılmıştır. Saha ziyaretini takiben Değerlendirme Takımı tarafından Kurumsal Geri Bildirim Raporu (KGBR) hazırlanmıştır. Değerlendirme sürecinin dayandığı çerçeve Yükseköğretim Kalite Kurulunca belirlenen dış değerlendirme ölçütleridir. Bu dış değerlendirme süreci temelde *iç kalite güvence ve geliştirme sisteminin* değerlendirmesine yönelik olup kurumu oluşturan birimlerin “kalite”sini ölçmeyi amaçlamamaktadır.

Bu çerçevede, kurumsal dış değerlendirmenin kuruma bir ayna tutma işlevi olduğunu; sürekli iyileştirme azmi ve çabası olan kurumlar için, gelişmeye açık yönlerin üçüncü bir göz tarafından tespitinin bir eksiklik değil bir fırsat yarattığını belirtmek gerekir.

2. Kalite Güvence Sistemi

Dicle Üniversitesi'nin kalite güvencesine yönelik bazı önemli adımlar atmış olması memnuniyet vericidir. Bu kapsamda üniversite, 2005 yılı sonlarından itibaren Stratejik Plan hazırlık çalışmaları başlatmış, iç kontrol standartlarına uyum eylem planlarını oluşturmuş, 2006-2016 yılları arasında her yıl “İç Değerlendirme” çalışmaları yapmış, Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme (ADEK) raporlarının hazırlanmış, “İş Sağlığı ve Güvenliği” kapsamında risk analizlerini yapmış olduğu görülmektedir.

Üniversite geçmişte; “EFQM Mükemmellikte Kararlılık” ödülüne (2008), Üniversite hastanesi ise ISO 9001:2008 Kalite Sistem Belgesine (2011) hak kazanmıştır. Dicle

Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBTAM)'ndeki Gıda Kontrol Laboratuvarı “ISO 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarları Yetkinliklerinde Şartlar” Standardına göre halen geçerli olan akreditasyon belgesine sahiptir.

Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Koordinatörlüğü (DÜADEKK) (2008) ve Kalite Komisyonu (2015) kurulmuş ve her birimde kalite komisyonları oluşturulmuştur. Ayrıca, Üniversitede Kalite Güvencesi Ofisi'nin kurulduğu; Üniversite hastanelerinin hastane ve laboratuvarlarının; Tıp Fakültesinde ve Mühendislik Fakültesinin İnşaat ve Makine Mühendisliği Bölümlerinde program akreditasyonu hazırlıklarının başladığı; Dış Hekimliği Fakültesi'nde Sağlıkta Kalite Standartları (SKS) çalışmalarının yapıldığı gözlenmiştir. Üniversite Hastanesinin Türkiye Kalite Derneği (KalDer) Ulusal Kalite Hareketini imzaladığı; SKS, Sağlıkta Akreditasyon Standartları (SAS), ISO 9001 Kalite yönetim Sistemi (KYS) standartlarıyla kurumsal kültürü geliştirmeye yönelik çalışmaların da sürdürüldüğü gözlenmiştir. Üniversitede ISO 9001:2015 KYS belgesi için eğitim hazırlıkları yapıldığı belirtilmiştir.

Üniversitedeki mevcut kalite uygulamalarının kesintiye uğramış olması, sürekliliğinin olmaması, kurumun kalite kültürünün ve akreditasyonun tüm birimlerde tam anlamıyla yaygınlaştırılamaması ve içselleştirilememesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Dicle Üniversitesinin kalite politikasını tanımlayan bir dokümanın web sayfasında yayınlanması olumlu bulunmasına karşın, bu dokümanın ön ziyaretten hemen sonra hazırlanması, amaca ve/veya standartlara uyumlu olarak hazırlanmış şekilde bir doküman olmaması, oldukça genel ifadeleri içermesi bu dokümanın eksiklikleri olarak kaydedilmiştir. Kurumun Kalite Yönetim Sisteminin ISO 9001:2015 göre yapılacağını belirtmiş olmasına karşın, kalite güvence sistemini hangi standartlara veya kılavuzlara göre yapılandıracağını kurumun politikasında belirtmesi beklenmektedir. Kalite Güvencesi Politikasının kapsayıcı ve standartlara ve/veya amaca uygun şekilde hazırlanması gerektiği gelişmeye açık yan olarak belirlenmiştir.

Üniversite, 2008 yılında kurulan Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Koordinatörlüğünü (DÜADEKK) lağvederek 2015 yılında Rektörün başkanlığında ve bir Rektör yardımcısının yürütücülüğünde Kalite Komisyonu kurulmuş, ancak komisyonun bu

tarihten sonra oldukça değişim gösterdiği, yeni komisyonun henüz yapılandırılmış olduğu, komisyon üyelerinin kalite sürecini henüz tanımaya başladığı ancak kendilerinde bu sürecin kurumda uygulanmasına dair inancın olduğu gözlemlenmiştir. Kurumun bünyesindeki birimlerde de kalite komisyonları oluşturulmuş olmasına rağmen, süreç hakkında birimlerin yeterince bilgilendirilmediği gözlemlenmiştir. Sistemin tam anlamıyla kurum genelinde bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri ile tanıtılmasına başlanmasıyla birlikte, birimlerin süreci sahiplenecekleri izlenimi edinilmiştir.

Dış değerlendirme süreçlerinin kuruma doğrudan katkısı her şeyden önce iç değerlendirme raporlarının kurumda hazırlanma süreçlerinin oluşturmuş olduğu etkiye bağlıdır. Kurumun mevcut halini, objektif bir şekilde değerlendirmesi gereken bu rapor, tüm paydaşlar için önemli fırsat sunmaktadır. KİDR raporları, tüm paydaşlarda üniversite için yapmış oldukları tüm faaliyetlerin kalite güvence sistemi çerçevesinde yapılması gerektiğinin bilincinin oluşmasını temin etme bakımından önemlidir. Dolayısıyla bu raporların katılımcı ve kapsayıcı şekilde hazırlanması kalite güvence sisteminin kurumda içselleştirilmesi, sahiplenilmesi ve uygulanmasını kolaylaştırma açısından katkı sağlamaktadır.

Kurumun İç Değerlendirme Raporlarında kalite süreçleri ile yürürlükte olan 2015-2019 Stratejik Plan ve performans göstergeleri ve İç Denetim Sistemi ile ilişkilendirilmesinin yapılmadığı, iç denetim hizmet standartlarına uyumluluk konusundaki değerlendirme sonuçlarına yer verilmediği görülmektedir. Ayrıca, 2016 Faaliyet Raporu ve Kurum 2016 Mali Yılı Performans Programıyla ilişkilendirmenin yapılmadığı gözlenmiştir. Kurumun özellikle KİDR hazırlama kılavuzunda ve Dış Değerlendirme Ölçütlerinde vurgulanan **Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al (PUKÖ)** Döngüsünün üniversite genelinde anlaşılması ve yaygınlaştırılması hususunda özel çaba göstermesi önerilmektedir. Ziyaret edilen birimlerde eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetsel süreçlerde ihtiyaca yönelik iyileştirmelerin yapılmakta olduğu gözlenmiştir. Ne var ki, bu temel süreçlerde kalite güvence sisteminin yapılandırılması ve sürekli iyileştirme yaklaşımıyla benimsenmesi beklenmektedir.

Kalite güvence süreçlerinin kim tarafından, ne zaman, nasıl yapılacağı ve değerlendirileceği ve değerlendirmenin sürecin iyileştirmesine nasıl dahil edileceği, amaca ve standartlara uygunluğunun takip edilme mekanizmalarının, kısacası örgütlenmesinin yazılı, bilinen ve benimsenmiş bir şekilde yürütülmesi beklenir. Süreçler için öngörülen ve iyileştirmede

kullanılacak bilgi edinme formlarının paydaşlar tarafından doldurulmasının, sürecin işleyişine katkı yapacağı bilincinin oluşturulması için, uygulamalarda paydaşlardan alınan her bilginin “kurumun iyileştirilmesine” dolayısıyla “kendisine sunulan hizmetin” iyileşmesi anlamına geleceğinin gösterilmesi gerekir. Saha ziyaretinde, iç paydaşların memnuniyet anketlerine vermiş oldukları cevapların çok sağlıklı olmadığı ve bu verilerden bir değerlendirme yapmanın anlamlı olmadığı düşüncesiyle anket sisteminden vazgeçildiği bildirilmiştir. Yine, kurumda önceki yıllarda bazı paydaş memnuniyet anketlerinin yapıldığı ama daha sonra vazgeçildiği ya da elde edilen sonuçların iyileştirme çalışmalarında kullanılmadığı gözlenmiştir.

Ziyaret edilen birimlerde kayda değer iyileştirmeler yapıldığı; öğretim üyelerinin çoğunun özveri ve çabalarının çok üst düzeyde olduğu gözlenmiştir. Liyakata dayalı uygulamaları ve gerçekten kurumsal hedeflerle bireysel hedefleri eşleştiren iç paydaşlara sahip olan bir Üniversite olarak temel süreçlere iç paydaş katılımlarının etkili bir şekilde yapılandırılması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Uygulama ve araştırma merkezleri yetkilileriyle ve dış paydaşlarla yapılan görüşmelerde, Diyarbakır ve bölgenin özelliklerine uygun olarak dış paydaşlarla işbirliği içerisinde yürütülmüş ve yürütülmekte olan projelerden bahsedilmiştir. Ancak bu projeler hakkındaki bilgilere Kurum Web Sitesinde rastlanmaması ve Üniversitenin misyon, vizyon ve stratejik hedefleriyle ilişkilendirildiğini gösteren bir yapılanmanın bulunmaması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir.

Her şeyden önce kurumun misyon ve vizyonun belirleme sürecini daha katılımcı bir yolla, araştırma, eğitim-öğretim ve topluma hizmet gibi temel hedefleriyle ilişkilendirerek belirlemesi, öz kaynaklarını belirlenen misyon ve vizyon hedeflerine göre etkin bir şekilde kullanmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Stratejik planlarda ve faaliyet raporlarında anahtar performans göstergelerinin bu doğrultuda belirlenerek iyileştirme faaliyetlerinin sürekli hale getirilmesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Üniversitenin Stratejik amaç ve hedefleri dış paydaşlarla paylaşarak, erişim durumunu da onlarla müzakere etmesi durumunda daha başarılı olacağı izlenimi edinilmiştir. Dış paydaşlarla yapılan faaliyetleri ve bu faaliyetlerin hangi amaç ve hedeflere yönelik olduğunu tanımlayan ya da raporlayan bir sistem bulunmamaktadır. Ziyaret sürecinde

görüülen dış paydaşların işbirliğine hazır oldukları gözlenmiştir. Kurumsal gelişime düzenli katkıları ancak süreçlere katılmalarının yapılandırılmasıyla mümkün olabilir.

Bazı birimlerin Web Sitelerinde mezunlar için başvuru formları bulunuyor ve Arkeoloji gibi alanlarda mezunlarla öğretim üyelerinin iş alanı konusunda iletişimde oldukları belirtiliyor olsa da etkili bir mezun izleme ve iletişim sisteminin bulunmaması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir.

3. Eğitim-Öğretim

Dicle Üniversitesi'nin programlarından çoğunun eğitim amaçları, kazanımları ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesiyle uyumu göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve program yeterlilikleri Üniversitenin Bologna Bilgi Sistemi üzerinden kamuoyuna açık bir şekilde ilan edilmiş olduğu görülmektedir. Programların tasarımı ve onayının mevcut mevzuata göre, bölüm, müdürlük/dekanlık, rektör, senato silsilesi takip edilerek yapıldığı, program tasarımı ve mevcut programlardaki derslerin revize edilmesinde bölümlerde görevli öğretim elemanlarının toplantılar düzenleyip, köklü üniversiteleri de takip ederek kendi programlarını tasarladıkları ve güncelledikleri anlaşılmaktadır.

Üniversitenin Bologna eğitim süreci kapsamında birçok uygulamayı hayata geçirmiş olduğu ve bu konuda kayda değer deneyim ve farkındalık kazanmış olduğu gözlenmiştir. Ancak program amaç, yeterlilik ve kazanımları belirlenirken paydaş görüşlerinin nasıl alındığı, paydaş görüşlerinin alınarak nasıl güncellendiği konusunda yapılandırılmış bir mekanizma gözlenmemiştir. Ayrıca programların eğitim amaçları ve öğrenme çıktılarına ulaşılmasını güvence altına alacak yapılandırılmış bir yöntemin de bulunmadığı görülmektedir. Mühendislik Fakültesi'nde haberleşme ile ilgili bir dersin, dış paydaşlar ile yapılan toplantılar sonucunda müfredata konulduğu ve bu dersin dış paydaşlarca verildiği belirtilmiştir ki bu gibi iyi örnek uygulamalarına rastlanmış olması memnuniyet vericidir. Ancak genel olarak programların tasarımı, içeriğinin geliştirilmesinde ve program amaçlarının güncellenmesinde paydaş görüşleri, akredite olmak için hazırlık yapan bazı bölümler hariç yapılandırılmış yöntemlerle alınmadığı görülmektedir. Paydaşların programların tasarım, iyileştirme ve güncelleme sürecine katılmalarının kalite güvence sistemi içerisine alınması gelişmeye açık yan olarak görülmektedir.

Öğrencilerin genellikle Bologna Bilgi Sisteminde yayınlanan derslerin AKTS, program yeterlilikleri ve öğrenme kazanımları konusunda yeterli bilgilerinin olmadığı; derslerin AKTS'nin gerçekçi öğrenci iş yüküne ve kredilerin güncellenmesinde öğrencilerin geri bildirimlerine (iş yükü anketleri) dayanılarak yapılmadığı görülmektedir. Bu durum geliştirmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Üniversite, öğrencilerin staj ve işyeri eğitimi gibi kurum dışı deneyimleri gerektiren durumlarda, kurum dışı destek bileşenlerini programların staj yönergelerinde tanımladığı süreçlerle garantiye almaktadır. Bunun yanında ziyaret sırasında hem öğrenciler hem de öğretim elemanları öğrenciler ile staj bilgilendirme toplantılarının yapıldığının bildirilmesine karşın bu toplantılara ilişkin tutanakların olmadığı görülmektedir. Üniversitenin Kariyer Merkezi'nin olması, öğrencilerin işverenler ile biraya getirilmesi Üniversitesinin önemli bir iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmektedir.

Dicle Üniversitesi'nin daha etkin bir öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme sürecine geçmesi gerekir. Birçok birimde, öğretim üyelerinin öğrenci merkezli eğitimden daha çok öğrenciye yönelik hizmet ve uygulamalar şeklinde anladıkları gözlenmiştir. Oysa tüm bu uygulamalar öğrenci merkezli eğitimi destekliyor olsa da, öğrenci merkezli eğitim öğretmenin yerine öğrencinin ve öğrenmenin kendisinin yer aldığı, bireysel farklılıklara dayalı öğrenme stilinin edinildiği ve öğrenme çıktılarının üzerine kurulu bir eğitimi ifade eder. Bu anlamda öğrenci merkezli eğitim; çoklu ortam, çoklu zeka, çoklu değerlendirme, yaşayarak öğrenme, problem temelli öğrenme ve çıktı odaklı yaklaşım, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde aktif rol aldığı eğitim uygulamalarını gerektirir. Değerlendirme takımı, saha ziyaretlerinde bu yönde birçok iyi örnek uygulamaları gözlemiş olsa da, Dicle Üniversitesinin öğrenci merkezli eğitimi yaygınlaştırma ve geliştirmesi için atması gereken adımların olduğu sonucuna varmıştır. Bu kapsamda, Eğitim Fakültesinin bilgi ve deneyiminden yararlanılacağı gibi daha kapsamlı bir eğitimcilerin eğitimi uygulamasıyla iyileştirmeler yapılabilir.

Kuşkusuz öğrenci merkezli eğitim pahalı bir eğitimidir ve daha zengin ve çeşitli fiziksel ortam ve daha fazla insan kaynağı gerektirir. Üniversitenin bazı birimlerindeki öğrenci/öğretim üyesi oranının çok yüksek olması (Tablo 1), öğrenci merkezli eğitimin önündeki ciddi tehditlerden biridir.

Tablo 1. Bazı birimlerin öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayıları

Birimler	Öğretim Üyesi	Öğrenci	Ö/ÖÜ
HUKUK FAKÜLTESİ	20	1298	65
İKTİSADİ İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	14	1822	130
TIP FAKÜLTESİ	325	1117	3
ZİRAAT FAKÜLTESİ	43	970	23
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	37	1804	49
ZİYA GÖKALP EĞİTİM FAKÜLTESİ	86	3306	38
ATATÜRK SAĞLIK YÜKSEKOKULU	3	651	217
İLAHİYAT FAKÜLTESİ	46	3338	73

Üniversitenin öğrenci kabullerinde, yönetmelik ve yönergelerle tanımlanmış açık kriterleri vardır. Özel yetenek sınavıyla kabuller, yurtdışından ve özel öğrenci statüsünde öğrenci kabul işlemleri hazırlanan yönergeler doğrultusunda yürütülmektedir. Üniversite, mezunlarına diploma eki vermekte; öğrenci iş yükü esaslı kredi transfer sistemi üniversitenin uluslararası öğrenci hareketlik programında işletilmektedir. Ayrıca öğrenci hareketlilik programlarına gönderilen öğrenciler ile bünyesinde bulunan yabancı uyruklu öğrenciler üniversitenin uluslararasılaşma amacına hizmet etmektedir.

Öğrencinin derslerdeki başarılı olma durumlarını, mezuniyet koşulları, öğrencilerin devamsızlığı veya sınava girmeyi engelleyen durumları üniversitenin eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliklerine göre değerlendirilmektedir. Birimlerde öğrencinin mezun olup olmadığının değerlendirildiği, mezuniyeti için herhangi bir sorunun olup olmadığı birimlerde kurulan mezun komisyonlarınca değerlendirilmektedir.

Dicle Üniversitesi'nin, akademik personelinin mesleki gelişimini teşvik ediliyor olması memnuniyet vericidir. Öğrenci ve öğretim üyesi değişimi, uluslararası sempozyumlara aktif katılım gibi uluslararasılaşma açısından birçok etkili adımın atılmış olması da dikkate değerdir. Bu tür teşvik ve uygulamaların uzun vadede eğitim-öğretimin genel kalitesini artıracığı ve kalite güvencesini destekleyeceği beklenmektedir. Bazı birimlerde eğitimcilerin eğitimi programının uygulanıyor olması önemlidir. Ancak bu uygulamanın kapsam ve içerik açısından zenginleştirilerek tüm birimlerde yaygınlaştırılması eğitim-öğretim açısından katkı sağlayacaktır.

Dicle Üniversitesi'nin, yaklaşık elli yıllık geçmişi ile hemen hemen tüm bilim alanlarında eğitim öğretim sürdürüyor olması öğrenciler açısından zengin bir çeşitlilik sağlamaktadır. Ancak, kurumun eğitim öğretim alanında kalite güvencesine yönelik atması gereken birçok adım söz konusudur. Dicle Üniversitesi, yandal ve çift anadal eğitimi için mevzuat alt yapısını tamamlamış ve bu konuda bazı girişimlerde bulunmuş olmasına karşın henüz etkin bir yandal ve çift anadal uygulamasına geçememiştir.

Keza, kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma fırsatı veren seçmeli dersler yapılandırılmıştır. Bologna eğitim sürecinde uygulamaya konan seçmeli ders uygulaması etkin bir şekilde uygulanıyor olmasına karşın bu uygulama bölüm veya fakülte içi uygulama ile sınırlıdır. Üniversitelerde bölüm dışı seçmeli ders uygulaması ile yandal ve çift anadal uygulaması birbirini destekler niteliktedir. Bazı birimler ve akademisyenler bölüm dışı seçmeli ders, yandal ve çift anadal uygulaması hususunda direnç gösterebilirler. Üniversite yönetimi bu konularda inisiyatif alabilir ve uygulamayı teşvik edici kararların yürürlüğe konmasını isteyebilir.

Değerlendirme takımının Dicle Üniversitesi ile ilgili gözlemlediği tipik durumlardan biri üniversite kütüphanesinin fiziksel kapasite ve basılı materyal açısından kendi potansiyelinin oldukça gerisinde kalmış olmasıdır. Üniversitenin araştırma ve eğitim öğretim misyonu doğrultusunda merkezi kütüphanesini ulusal ve diğer uluslararası dillerdeki yayınlarla her yıl artan bir hızda geliştirmesi gerekir.

Üniversitede özel yaklaşım gerektiren öğrenciler için fiziksel erişilebilirlik alanında önemli iyileştirmelerin yapılmış olduğu gözlenmiştir. Ancak, eğitimsel erişilebilirlikle ilgili yapılacakları sadece öğretim elemanlarının veya idarecilerin kişisel özverisine bırakarak değil, tıpkı fiziksel erişirlik alanında olduğu gibi hak temelli bir yaklaşımla güvence altına alınması bu konuda yaşanacak dezavantajlılığı giderecektir.

Ön lisans ve lisans öğrencilerinin danışmanlarına kolayca erişiyor olduğu gözükmektedir. Buna karşın, üniversitenin araştırma üniversitesi potansiyelinin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için lisansüstü programlarının akademik danışmanlık ve etkili ders süreci açısından güçlendirilmeye ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Türk yükseköğretiminin temel sorunlarından biri olan öğretim üyeleri üzerindeki aşırı ders yükü sorununun Dicle Üniversitesi'nin birçok birimlerinde mevcut olduğu gözlenmiştir. Bu durumun doğal sonuçlarından biri de öğretim üyelerinin derslere zamanında girip çıkmada isteksizlik göstermeleri ve ihmallerinin olması gibi durumlar doğurabilmektedir. Değerlendirme takımı, üniversite yönetiminin bu soruna yönelik yüksek bir hassasiyet gösterdiğini gözlemiştir. Bu konudaki uygulamaların ve hassasiyetin lisansüstü eğitimini de kapsayacak şekilde sürdürülmesi ve ilave tedbirlerin alınması kaçınılmaz görünmektedir. Dicle Üniversitesi'nin araştırma ve hizmet odaklı bir üniversite olması ön lisanstan başlamak üzere her düzeyde nitelikli bir eğitim sürdürmesiyle doğrudan ilişkilidir.

Öğrencilerin kullanımına yönelik tesis ve altyapıların yeterli olmasına karşın, öğrencilere yönelik merkezi yemekhane ile birimlerdeki yemekhanelerin gerek fiziksel gerekse sıhhi olarak yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Öğrencilerin yemekhane hizmetlerinden sağlıklı bir şekilde yararlanabilmesi için bu şartların iyileştirilmesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir. Üniversitenin, sunulan hizmet ve desteklerin kalitesi ve etkinliğini güvence altına almak için mekanizmalar belirlemesi gerekmektedir.

4. Araştırma ve Geliştirme / Toplumsal Katkı

Dicle Üniversitesi'nin araştırma odaklı bir üniversite olduğu Kurumsal İç Değerlendirme Raporu'nda (KİDR) kurumun temel misyonlarından biri olarak belirtilmiştir. Üniversitenin araştırma faaliyetleri tüm eğitim-öğretim birimlerinin yanı sıra bu birimlerde bulunan laboratuvar, atölye ve 27 Uygulama ve Araştırma Merkezi, Dicle Üniversitesi Merkezi Araştırma Laboratuvarı (DÜBTAM) ve Teknokent gibi gelişmiş altyapıya sahip merkezlerde yürütülmesi kurumun güçlü yanı olarak değerlendirilmektedir.

Dicle Üniversitesi Merkezi Araştırma Laboratuvarı (DÜBTAM), akredite olmuş bir birim olarak kurumun bilimsel araştırma ve bölgeye hizmet hedeflerini etkin bir şekilde yürütmesini sağlayan önemli altyapı merkezlerinden biridir. Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında geliştirilecek ilişkiler açısından mevcut potansiyelini henüz etkin bir şekilde kullanamayan Teknokent ise mevcut durumu itibarıyla gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kurumun tanımlanmış araştırma hedeflerine araştırma merkezlerinde yürütülen çalışmalarla ulaşılmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu hedeflerin düzenli olarak gözden geçirilmesi, misyon

ve vizyonla ilişkilendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Kurumun açıkça tanımlanmış ve belirlenmiş bir 'araştırma politikası belgesi'nin olmayışı gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir. Toplumsal fayda için öncelikli araştırma alanları ve bu konuda yapılacak çalışmaların plan ve raporlarda belirtilmesi yararlı olacaktır. Bazı araştırma merkezlerinin oldukça faal olmasına karşın diğer bazılarının pasif durumda bulunuyor olması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kuruma bölgede atfedilen önemi çerçevesinde yerel/bölgesel/ulusal kalkınma hedefleriyle ilişki kurarak kendi araştırma stratejilerini tespit etmesi, yapılan araştırmaların sosyo-ekonomik kültürel dokuya katkısının teşvik edilmesi, uluslararası işbirlikleri kolaylaştırıcı kongre ve sempozyumların düzenli olarak yapılıyor olması memnuniyet vericidir. Kurumun, araştırma ve geliştirme faaliyetleri için fiziki ve teknik altyapı ve mali kaynak oluşturulmasına ve uygun şekilde kullanımına yönelik politikası güçlü yan olarak değerlendirilmektedir. Araştırmacılarının iç ve dış paydaşlarla işbirliğini sağlamak üzere fuarlar, kariyer günleri, proje günleri gibi etkinliklerin düzenlenmesi de yararlı olacaktır.

Değerlendirme yılı içinde tamamlanan ya da devam eden araştırma faaliyetlerinin sonuçlarını (çıktılarını) veya kısa vadede beklenen sonuçlarının izlenmesi ve stratejik amaç ve hedeflerle ilişkilendirilerek raporlanması beklenmektedir. Bu bağlamda, KİDR'lerdeki raporlama ve sunumlar geliştirmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kurumunun araştırma çalışmaları için üniversite dışı fonların miktarını arttırmaya yönelik potansiyeli vardır. Araştırma ve geliştirme projeleri için kurum dışı fonların artırılması, bunların önemli bir kısmının üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yürütülecek projelerle ilişkilendirilmesi ve araştırmacıların bu doğrultuda teşvik edilmesi yararlı olacaktır. Bu kapsamda alınmış veya elde edilmiş mevcut dış desteklerin (proje desteği, bağış, sponsorluk vb.) kurumun stratejik hedefleri ile uyumlu ve yeterli olması için dış destek bilgilendirme toplantılarının düzenli ve periyodik olarak yapılması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kurumun, akademik atama ve yükseltme işlemlerini tanımlanmış süreçlerle güvence altına aldığı görülmektedir. Araştırma kadrosunun yetkinliğinin geliştirilmesi ve iyileştirmesi için yeterli olanakların (BAP destekleri, kongre, proje vb. açısından) varlığı güçlü yan olarak değerlendirilmektedir. Araştırma kadrosunun; araştırma, teknoloji geliştirme ve sanat

faaliyetleri araştırma performansı ile kurum tarafından teşvik ediliyor olması önemli bir itici güç olarak tespit edilmiştir. Ancak, kurumun öncelikli araştırma alanlarını belirleyecek hedef ve politikalar geliştirmesi ve faaliyetlerini bu hedeflerle uyumlu bir şekilde sürdürmesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kurumun araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin etkinlik düzeyi/performansı verilere dayalı ve periyodik olarak (yıllık faaliyet raporlarının değerlendirilmesi, sonuçların yer aldığı raporlar) ölçülmesi ve değerlendirilmesi gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir. Araştırma faaliyetlerine yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçlarının (İç izlem-kurum adresli yayınlar-proje-tez vb. doktora verileri) yayımlanıyor olması memnuniyet vericidir. Bu uygulamaların kurum geneline yaygınlaştırılması yararlı olacaktır.

Kurumun araştırma performansı ile ilgili temel göstergeleri tespit ederek bunlara ulaşıp ulaşılmadığını kontrol etmesi, bu kapsamda araştırma performansını doktora programları, öğrenci ve mezun sayısı, ulusal ve uluslararası yayın sayıları, bu yayınları aldığı atıf sayısı, bilimsel etkinlik sayısı, gerçekleşen proje sayısı, alınan patent sayısı gibi kriterlerle izleyip iyileştirilme çalışmaları yapması gerekli tedbirlerin alınması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir. İç değerlendirme raporlarında bu temel göstergelerle ilgili hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, ulaşılmadıysa ne gibi tedbirlerin alındığına ilişkin kanıt ve değerlendirmelere yer verilmesi beklenmektedir.

Dicle Üniversitesinin, Ranking sistemleri-QS, Times Higher Education URAP gibi ulusal ve uluslararası sıralamalarda kendi yerini izlemesi, iyileştirme çalışmaları için analizler yapması, KİDR raporunda ve stratejik planlarda bu yönde hedefler koyması ve sonuçların izlenmesi yararlı olacaktır.

5. Yönetim Sistemi ve Kurumsal Karar Alma Süreci

Dicle Üniversitesi, İnsan Kaynakları Politikasını 2547 Sayılı Kanun ile şekillendirmiştir. Ancak, üniversitenin akademik ve idari personel atama ve yükseltme politikasında zaman içerisinde daha açık ve tanımlanmış süreçler belirlemede yarar olduğu değerlendirilmektedir. Yükseköğretim kurumlarında akademik personel için içten beslenme (kurumun ağırlıklı olarak akademik personel ihtiyacını kendi kaynaklarından karşılaması) önemli bir sorun olarak görülmektedir. Öte yandan, idari personel açısından dıştan beslenme

mevcut çalışanların motivasyonunu düşüren bir unsur olabilmekte, farklı kurumlardan gelenlerin kurum kültürüne uyum sorunu yaşamaları söz konusu olabilmektedir. Üniversitede, kurum dışı atamaların olumsuz bir etki yarattığı izlenimi edinilmiştir.

Çalışanların mesleki yeterlilik konusunda Dicle Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (DÜSEM) ve kurum tarafından düzenlenen ulusal ve uluslararası panel, çalıştay ve konferanslar yoluyla verilen eğitimlerle destekleniyor olması memnuniyet vericidir.

Kurumda Kariyer Merkezinin kurulmuş ve faaliyetlere başlamış olması olumlu görülmüştür. Mezunlarla iletişimde birim bazlı ve ikili ilişkilerin bulunmasına karşın yapılandırılmış mezun izleme sistemi bulunmamaktadır. Mezunlarla ilişkilerin kurum bünyesinde organize edilmesi, izlenmesi, istihdam eğilimlerinin çıkarılması ve kapsamlı bir mezun izleme sistemi kurulması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Kurumda farklı bilgi sistemleri kullanılıyor olsa da bilgi yönetim sisteminin kurum içerisinde dokümanların akışı açısından etkili iletişimi sağladığı, önemli bir sorunla karşılaşılmadığı belirtilmektedir. Kurum web sayfalarının kullanıcı dostu olmaması açısından eksikliğin ve memnuniyetsizliğin bilindiği; bu doğrultuda kapsamlı bir çalışmaya başlandığı tespit edilmiştir.

Kurumun dışarıdan alacağı mal ve hizmetlerin alımı, satışı, fiyatı, satış sonrası işlemleri ve diğer konularda hizmetlerin uygunluğu, kalitesi ve sürekliliği güvence altına aldığı görülmektedir. Ancak kalite açısından iç kontrol standartlarının bazı birimlerde yayınlanıyor olmasına karşın kurumsal olarak iç kontrol standartlarının değerlendirilmiyor olması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Dış paydaşların üniversite ile işbirliği yapma konusunda istekli olduğu görülmüştür. Rektör ve birimler düzeyinde dış paydaşlarla etkili ilişkilerin varlığı gözlenmesine karşın kurum ile dış paydaşlar arasında düzenli, amaç odaklı toplantılar yapılmamaktadır. Bölüm, fakülte/okul ve kurum bazlı ayrı ayrı yapılandırılmış ve periyodik olarak sürdürülen çalışmaların yapılması önerilmektedir. Bu kapsamda bölüm ve fakülte/okul danışma kurullarının oluşturulması, etkili ve işlevsel kılınması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

Üniversitede kamuoyunu bilgilendirme kapsamında günlük etkinlik duyurularının ilgili birimler tarafından kontrol edildikten sonra kurum web sayfası aracılığıyla yayınlandığı; sunulan bilgilerin güncelliği, doğruluğu ve güvenilirliği bu şekilde güvence altına alındığı; üniversite ile ilgili haber ve duyuruların Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından çeşitli yayın organları ve sosyal medya aracılığıyla kamuoyu ile paylaşıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, kurumun kamuya açık ve şeffaf bir strateji izliyor olması takdirle karşılanmıştır.

Kurumda önemli oranda akademik yükselme beklentisinin olmasına karşın öğretim elemanlarında atama ve yükseltmelerin ihtiyaç, etkililik ve liyakat esasına dayalı olarak sürdürüleceğine ilişkin güçlü bir inancın olması takdirle karşılanmıştır. Üniversitenin akademik personelin mesleki gelişim konusunda teşvik ediliyor olması kurumun güçlü yanlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin çoğunlukla yöneticilere ve akademisyenlere erişmelerinde sorun yaşamadıkları; sorunlarının bizzat birim yöneticileri tarafından çözüldüğü belirtiliyor ve bu durumdan genel bir memnuniyet olduğu tüm görüşmelerde gözlenmiştir. Buna karşın, öğrencilerin karar mekanizmalarına katılmaları için bir sistemin yapılandırılmamış ve sürekli iyileştirme kapsamında ele alınmıyor olması gelişmeye açık yan olarak değerlendirilmektedir.

6. Sonuç, Değerlendirme ve Öneriler

Elli yılı aşkın üniversite geleneği ile bölgesinde en büyük üniversite konumunda olan Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi ile başlayan çekirdekten günümüz itibarıyla 14 Fakültesi, 4 yüksekokulu, 12 meslek yüksekokulu, 27 uygulama araştırma merkezini bünyesinden barındıran yaklaşık 33 bin öğrencinin öğrenim gördüğü bir üniversiteye dönüşmüştür. Üniversite bünyesindeki araştırma hastanesi bölgeye çok önemli katkılar sunmaktadır. Dicle üniversitesi bölgesindeki üniversite sisteminin gelişiminde öncü olmuştur.

Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirtilen ölçütlere göre kurumsal dış değerlendirme kapsamında, incelenen dokümanlar ve yapılan saha ziyaretlerinde edinilen izlenimlere göre genel olarak ifade etmek gerekirse kalite güvence sisteminin üniversitede yaygınlaştırılması konusunda üst yönetimde iyi niyet bulunmaktadır. Ancak henüz tam anlamıyla bu sistemin sahiplenilmemiş, yaygınlaştırılmamış ve içselleştirilmemiş olduğu gözlemlenmiştir. Kalite

güvence uygulamalarının belgelenemediği, kalite güvence çevrimlerinin tanımlanmadığı ve/veya raporlanmadığı gözlenmiştir. Kurum İç Değerlendirme Raporlarının Kalite Komisyonunca hazırlandığı ancak kapsayıcı ve katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmamış ve raporlarda sunulan çoğu bilgiler belgelendirilmemiştir. Dış paydaşların üniversite ile güçlü bir işbirliği yapma konusunda istekli olmasına karşın, bu ilişkilerin sistematik değil çoğunlukla ikili ilişkilere dayalı, yaygın değil daha çok merkezi, proaktif değil daha çok reaktif olduğu gözlenmiştir. Buna karşın, değerlendirme takımı Dicle Üniversitesi'nin önümüzdeki süreçte kalite süreçlerini tüm Üniversitede katılımcı ve kapsayıcı bir şekilde yapılandırılacağı izlenimini edinmiştir. Üniversite yönetiminin kalite çalışmalarının önemine inancı olduğu gözlenmektedir.

Dicle Üniversitesi akredite olmuş veya olma yolunda bulunan birimleri, oldukça yeterli düzeyde kurum iç araştırma desteğinin varlığı, iç kontrol standartlarının yayınlanıyor olması, bazı UYGAR merkezlerinin topluma katkı boyutunda hizmetlerinin olması, personelin üst yönetime güven duyması, genel olarak öğrencilerin memnuluk düzeyinin yüksek olması, toplumsal fayda ve Üniversitenin tanınırlığını arttırmaya yönelik çok sayıda ulusal ve uluslararası panel, çalıştay ve konferansların yapılması, uluslararasılaşmada atılan birçok adımın bulunması Üniversitenin kalite süreçlerinin yapılandırılmasında ve tüm üniversiteye yaygınlaştırılmasında itici güçler olacağı ve önemli katkılarının bulunacağı düşünülmektedir.

Kurumda eğitim öğretim, araştırma ve toplumsal katkı süreçleriyle idari ve yönetsel süreçlerde çıkarmış olduğu yönergeler ve yönetmelikler ile bazı süreçlerin planlamasının ve uygulanmasının kısmen yapıldığı, ancak PUKÖ döngüsünün kontrol et ve önlem al kısımlarının henüz eksik olduğu saptanmıştır. Yapılan saha ziyaretinde PUKÖ döngüsü bilincinin üst yönetim dahil tüm kurum personeline yeterince oluşmadığı görülmektedir. Kalite komisyonunun oluşumunun ve politika dokümanın hazırlanmasının çok yeni olması bu durumu anlaşılır kılmakla birlikte, çevrimin kurumun eğitim öğretim, araştırma ve toplumsal katkı süreçleriyle idari ve yönetsel süreçlerde uygulanması; çevrimlerinin kontrol et ve önlem al aşamaları ile kapatılması konusuna özel önem gösterilmesi beklenmektedir.

Değerlendirme Takımı'nın, Dicle Üniversitesi KİDR'ları ve saha ziyareti boyunca gerçekleştirdiği inceleme ve görüşmeler sonucunda Kurumun “**Güçlü Yanları**” ile ilgili gözlemlerinin bir özeti aşağıda verilmektedir;

- ✓ Üst yönetimin kalite güvencesi süreçlerini yapılandırma niyetinde olması,
- ✓ Kurum içi araştırma desteğinin yeterli düzeyde olması,
- ✓ DÜBTAM’da akredite olmuş parametrelerin olması,
- ✓ İç kontrol standartlarının bazı birimlerde yayınlanıyor olması,
- ✓ UYGAR merkezlerinin bir kısmının aktif çalışıyor olması,
- ✓ Toplumsal fayda ve Üniversitenin tanınırlığını arttırmaya yönelik çok sayıda ulusal ve uluslararası panel, çalıştay ve konferansların yapılması,
- ✓ Topluma hizmet sunan güçlü üniversite hastanelerinin bulunması,
- ✓ Sağlıkta kalite standartları çalışmalarının yürütülüyor olması,
- ✓ Öğrencilerin kurum yöneticileriyle iletişime geçebiliyor olması,
- ✓ Öğrencilerin genel olarak memnuniyetlerinin yüksek olması.
- ✓ Atama ve yükseltmelerin ihtiyaç, etkililik ve liyakat esasına dayalı olarak sürdürüleceğine ilişkin güçlü bir inancın bulunması,
- ✓ Dış paydaşların üniversite ile işbirliği yapma konusunda istekli olması,
- ✓ Bilgi yönetim sisteminin kurum içerisinde etkili iletişimi sağlıyor olması,
- ✓ Akademik personelin mesleki gelişim konusunda teşvik ediliyor olması,
- ✓ Bazı fakültelerin akreditasyon çalışmalarını başlatmış olması,
- ✓ Kariyer merkezinin bulunması,
- ✓ Uluslararasılaşma açısından birçok etkili adımların atılmış ve atılıyor olması,
- ✓ Bazı birimlerde Eğiticilerin Eğitimi Programının uygulanıyor olması,

Değerlendirme Takımı tarafından tespit edilen Kurumun “**Gelişmeye Açık Yanları**” alt başlıklar halinde aşağıda listelenmiştir:

Kalite Güvencesi Sistemi

- Kalite Güvencesi Politikasının kapsayıcı ve standartlara ve/veya amaca uygun şekilde hazırlanmaması,
- Kurum İç Değerlendirme Raporunda üniversitedeki çalışmaların 2015-19 Stratejik Planına göre devam ettiğinin belirtilmesine karşın stratejik planın genel olarak benimsenmemiş olması,
- Üniversitede özel yaklaşım gerektiren bireyler için fiziksel erişilebilirlik alanında bazı iyileştirmelerin olmasına karşın eğitimsel erişilebilirlik hususunda yapılması gerekenlerin bulunması,

- Kalite güvence sisteminin üniversitede yaygınlaştırılması konusunda üst yönetimde iyi niyet olmasına karşın henüz tam anlamıyla bu sistemin üniversite genelinde sahiplenilmemiş, yaygınlaştırılmamış ve içselleştirilmemiş olması,
- Hemen hemen tüm alanlarda, kalite güvence uygulamalarının belgelenmemiş olması ve kalite güvence çevrimlerinin uygulanmıyor olması,
- Üniversitede eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve yönetim süreçlerinin planlama ve uygulama aşamaları kısmen gerçekleştiriliyor olsa da sürekli iyileştirme kapsamında PUKÖ döngüsünün tüm aşamalarının uygulanmıyor olması,
- İç kontrol standartlarının bazı birimlerde yayınlanıyor olmasına karşın, İç kontrol standartlarına uygunluğun değerlendirilmiyor olması,
- Akreditasyon hazırlık çalışmalarının birkaç bölümde yapılıyor olmasına karşın, bu çalışmaların üniversite geneline henüz yayılmamış olması,
- Kurum İç Değerlendirme Raporlarının kapsayıcı ve katılımcı bir yaklaşımla hazırlanmıyor olması,
- Kurumsal web sayfasının kullanıcı dostu olmaması,
- Rektör ve birimler düzeyinde dış paydaşlarla etkili ilişkilerin varlığı gözlenmesine karşın kurum ile dış paydaşlar arasında düzenli, amaç odaklı toplantıların yapılmıyor olması,
- Öğrencilerin karar verme mekanizmalarına katılması için yapılandırılmış bir sistemin bulunmaması,
- Mezunlarla iletişimde birim ve ikili ilişkilerin bulunmasına rağmen yapılandırılmış mezun izleme sisteminin bulunmaması,
- Bazı birimlerde Eğiticilerin Eğitimi Programının uygulanıyor olması güçlü yan olmasına karşın, Eğiticilerin Eğitimi kapsamındaki faaliyetlerin öğrencilerin öğrenim kazanımları ile ilişkilendirilmesinin sağlanmaması,
- Kurum paydaşlarının kalite güvence sistemine katılımına yönelik yapılandırılmış bir sistemin olmaması,

Eğitim-Öğretim

- Program izleme, değerlendirme ve güncelleme çalışmalarına paydaşların dahil edildiği bir sistemin olmaması,
- Öğrencilerin genellikle eğitim, bilgi sistemi kapsamındaki AKTS, program yeterlilikleri ve öğrenme kazanımları konusunda yeterli bilgilerinin bulunmaması,

- Derslerin AKTS'nin gerçekçi öğrenci iş yüküne ve kredilerin güncellenmesinde öğrencilerden geri bildirimlerine (iş yükü anketleri) dayanılarak yapılmıyor olması,
- Program yeterlilikleri, öğrenme kazanımları AKTS ve Değerlendirme yöntemlerinin hazırlanmış ve web sitesinde bilgi paketi uzantısında yer almasına karşın paydaşlarında katılımının sağlandığı güncelleme plan ve sürecinin tanımlanmamış olması,
- Üniversitede programların tercih edilme oranlarının izlendiğine dönük yapılandırılmış bir sistemin bulunmaması,
- Etkin bir öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirmenin uygulanmıyor olması, öğretim elemanları ve öğrencilerin bu konuda farkındalığın olmaması,
- Yandal ve çift anadal programlarının Üniversite'de uygulanmasına yönelik yönetmelik ve yönergeler mevcut olmasına karşın, uygulanmasından kaynaklanan bazı hususların giderilebilmesi için teşvik edici kararların alınmasının gerekli olması,
- Bazı birimlerde eğitimcilerin eğitimi programının uygulanıyor olması önemli olmakla birlikte, bu uygulamanın kapsam ve içerik açısından zenginleştirilerek tüm birimlerde yaygınlaştırılması,
- Öğrenci yemekhaneleri, kütüphane ve okuma salonlarının yeterli olmaması,
- Akademik personelin birimler arasında eşit dağılmamış olması,
- Akademik yükseltme konusunda kadro beklentisinin olması,

Araştırma ve Geliştirme / Topluma Katkı

- Kurumun tanımlanmış araştırma hedefleri ile bu hedefler düzenli aralıklarla gözden geçirildiği bir araştırma politikası belgesinin olmaması,
- Araştırma faaliyetlerinin izlenmesinde kullanılan ölçme, değerlendirme ve iyileştirme çevriminin kapatılması, izleme faaliyetlerinin değerlendirmesine ilişkin birimlere geri bildirimlerin verilmesi,
- Üniversite dışı araştırma fon kaynaklarından yararlanmanın yeterli olmaması, dış fon kaynakları artıracak politikaların hayata geçirilmesi ve/veya güçlendirilmesi,
- UYGAR merkezlerinin bir kısmının aktif çalışma içinde olmaması,
- Üniversitenin araştırma üniversitesi potansiyelinin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için bazı lisansüstü programlarının akademik danışmanlık ve etkili ders süreci açısından yeterince güçlü olmaması

- Değerlendirme yılı içinde tamamlanan ya da devam eden araştırma faaliyetlerinin sonuçlarının (çıktılarının) veya kısa vadede beklenen sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesinin yapılmasının sağlanması,

Yönetim Sistemi ve Kurumsal Karar Alma Süreci

- Kalite süreçleri, kalite göstergeleri gibi unsurları kapsayan kalite güvence bilgi sisteminin bulunmaması,
- Mezunlarla iletişimde birim ve ikili ilişkilerin bulunmasına rağmen yapılandırılmış mezun izleme sisteminin bulunmaması,
- Üniversite ve birim danışma kurullarının oluşturulması, bu kurulların kendi çalışma alanı ile ilgili üniversitede karar alma mekanizmalarına katılımlarının etkili ve işlevsel kılınmasının sağlanması

Değerlendirme Takımı olarak Dicle Üniversitesi'nde gerçekleştirdiğimiz Kurumsal Dış Değerlendirme süreci kapsamında sunulan geri bildirimlerin, Üniversitenin kalite yolculuğunda yönlendirici olmasını ve katkı sağlamasını dileriz.